

Cara i creu de l'exotisme

¿Turistes o col·laboracionistes?

Mentre que el turisme redueix un país a bellesa, festa i alegria, simultàniament s'hi produeixen detencions, tortures i execucions extrajudicials. EL TEMPS ha volgut comparar allò que diuen les agències amb l'informe anual d'Amnistia Internacional.

Avui, el turisme ja no és l'art de viatjar per conèixer món. Aquest terme ha pres una orientació diferent a la que Thomas Cook li va donar al segle passat. Avui ja no queden nous horitzons per descobrir ni noves fronteres per travessar. Viatjar a l'Àfrica negra per agència pot ser original, però no té l'aire aventurer dels descobridors del passat. El turista intenta en quinze dies desarrelar-se, oblidar el seu entorn i, curiós, endinsar-se en les meravelles del món. Cerca la diferència, a vegades per afirmar la seua superioritat. Tot i això, no li agrada aventurar-se massa en el desconegut, en aquesta parcel·la d'exotisme que l'atrau i a la vegada l'atemoreix.

"Trobar-se com a casa" és la condició *sine qua non* perquè el turista passe unes bones vacances. Luxe, serveis, en definitiva, confort i, de lluny, exotisme, diferència o, en alguns casos, subdesenvolupament són els requisits indispensables que exigeix el client. Així s'explica l'existència dels complexos turístics que "civilitzen" platges i costes d'oceans i altres mars de segon ordre. Aquesta nova expressió de colonització s'interessa especialment pels paratges naturals, els monuments, el folklore, la gastronomia i qualsevol altra curiositat. Del sistema polític i governamental ja s'encarreguen les superpotències. Colonització pacífica, quasi subliminal, que deixa sentir, en-

front de la realitat del país, el refinament i l'educació europees o nord-americanes. Fet que marca, més i més, diferències entre la situació socio-política dels països que han estat envaïts per turistes occidentals i el refinament dels seus costums. També es posen de relleu les diferències de nivell de vida, especialment quan s'efectua el canvi de moneda. Aleshores, un individu de classe mitjana que ha anat a passar les vacances a un país com el Nepal veu el seu poder adquisitiu incrementat considerablement. Per a ell, tot és luxe, alegria i color; no veu ni vol veure els problemes capitals que desintegren lentament la medul·la d'aquell país i que el ciment dels complexos turístics, a manera de fortalesa, s'encarrega de contenir tot protegint el turista, en la seua reserva, contra possibles atacs d'aquest virus.

I és que visitar un país pot ser alguna cosa més que assistir a la festa major o a la missa de diumenge, per dir-ho d'alguna manera. Els carnivals de Rio no amaguen tortures, desaparicions i execucions extrajudicials dutes a terme en l'obscuritat de la desinformació. No cal dir tampoc que Europa o els Estats Units són comunitats de dret on la corrupció no hauria de tenir lloc. Les revoltes racials que hi ha hagut fa poc a Los Angeles i el tractament dels detinguts per part de les forces de seguretat demostren que no vivim en *un món feliç*. Molts d'aquests països no

tenen el règim democràtic que, aparentment, hauria d'instaurar una situació igualitària entre la població a través de les urnes. Estructures dictatorials, règims marcial, omnipresència d'elements militars, tres factors quasi sinònims i interdependents que afavoreixen i asseguren la supervivència de la desinformació relativa a temes de violacions de drets humans com ara detencions arbitràries, desallotjaments injustificats o maltractaments generalitzats.

EL TEMPS ha volgut presentar conjuntament els continguts del darrer informe d'Amnistia Internacional, referent a l'any 1990, i les descripcions que fan dels països més exòtics els catàlegs d'agències de viatges. L'un escrit en un estil lacònic i clar, sense la gran quantitat de qualificatius que enriqueix i identifica el to del turisme. Un estil, en definitiva, en blanc i negre que contrasta amb l'expressió colorida i apetitosa dels prospectes i reclams turístics, però que encobreix al client la realitat, i li proposa de visitar les glòries del passat d'un país, els encants de la vegetació o les curiositats gastronòmiques. I és que en aquesta bombolla de ficció, el turista creu que ha trobat, finalment, un paradís. Sens dubte, artificial.

Eliseu T. Climent